

Nr 698

Av herrar **Alexanderson** och **Ernulf**, i anledning av *Kungl Maj:ts proposition nr 60, med förslag till lag om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 860 i Andra kammaren)

De regler om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål som föreslås i proposition nr 60 och som skall ersätta de nuvarande reglerna i sinnessjuklagen om sinnesundersökning i brottmål kan i stort sett godtagas.

På ett par punkter vill vi emellertid föreslå vissa ändringar och förtydliganden.

I den nu gällande sinnessjuklagen föreskrives i 41 a § tredje stycket följande:

Har beslut om sinnesundersökning meddelats sedan målet förekommit vid huvudförhandling, erfordras ej vid ny huvudförhandling, att tidigare upptagen bevisning ånyo upptages, såframt ej särskilda skäl därtill äro.

Någon motsvarande regel föreslås inte i den nya lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål. Inte heller föreslås någon motsvarande ändring i rättegångsbalken. Departementschefen diskuterar i propositionen denna fråga något, men menar, med hänvisning till de generella bestämmelserna i 46 kap. 13 § andra st. rättegångsbalken och med hänsyn till vunna erfarenheter, att någon särreglering beträffande bevisupptagning vid ny huvudförhandling i mål där rättspsykiatrisk undersökning har företagits inte är nödvändig. Departementschefen framhåller vidare att någon ändring av domstolarnas praxis inte är åsyftad.

Det kan ifrågasättas om föreskrifterna i 46 kap. 13 § andra st. rättegångsbalken kan tillämpas så, att de täcker de nuvarande enligt sinnessjuklagen förefintliga och i avsevärd utsträckning utnyttjade möjligheterna att underlåta att uppta tidigare upptagen bevisning vid ny huvudförhandling. Rättegångsbalkens regler uppställer strängare krav, och anvisningar rörande tolkningen av dessa kan inte gärna göras i samband med nu förevarande lagstiftning. Visserligen kan anföras att processuella regler av detta slag bör höra hemma i rättegångsbalken och icke i speciallagstiftning. Å andra sidan kan anföras att en processuell regel redan finns i den nu gällande sinnessjuklagen, varför den utan olägenhet torde kunna överflyttas till den nya lagen. Enligt vår mening bör därför en uttrycklig bestämmelse av samma

innebörd som den nuvarande regeln i 41 a § tredje stycket tas in i lag om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål.

I 3 § i den nya lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål anges de fall där rätten får förordna om överlämnande till sluten psykiatrisk vård utan att rättspsykiatrisk undersökning företagits. Det är emellertid ej klart utsagt om endast sådan undersökning som företagits i det aktuella målet avses. Enligt den föreslagna lydelsen skall domstol äga rätt till detta beträffande den som redan är intagen på sjukhus med stöd av 9 § andra st. lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall eller på grund av domstols förordnande eller som är utskrivna på försök enligt 19 § samma lag om det enligt utlåtande av medicinalstyrelsen är uppenbart att fortsatt vård kan beredas honom med stöd av lagen. Lagtexten är emellertid så till vida otydlig, som det ej är klart om medicinalstyrelsens yttrande fordras endast beträffande försöksutskrivna eller i samtliga fall. Förslaget anges vara en viss utvidgning av gällande regler och har föranletts av en skrivelse från justitieombudsmannen, som förordat att lagen skulle ändras så att rättspsykiatrisk undersökning skall kunna underlåtas i vissa fall, då den misstänkte i annat sammanhang är eller varit intagen för sluten psykiatrisk vård. Genom de föreslagna bestämmelserna uteslutes emellertid — om, såsom sannolikt är avsett, endast undersökning i målet avses — den nuvarande möjligheten att grunda ett överlämnande till sluten psykiatrisk vård på tidigare psykiatrisk undersökning jämte kompletterande utredning. Enligt vår mening bör denna möjlighet bibehållas. De rättspsykiatriska undersökningsresurserna i vårt land är f. n. hårt ansträngda. Det måste därför ses som angeläget att man — där så ske kan utan fara för rättssäkerheten — undviker att i onödan ytterligare anstränga dessa resurser. Skälig rättssäkerhetsgaranti erhålles genom föreskriften att medicinalstyrelsen skall verkställa prövning.

Under alla omständigheter bör lagtexten ändras i de delar där den enligt vad ovan påpekats är otydlig. Ett elementärt krav i samband med lagstiftning måste vara att man eftersträvar att göra lagtexten så tydlig att man i möjligaste mån skall kunna förstå lagens innebörd genom att läsa lagtexten.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

I. att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 60 måtte besluta

1. att i lagen om rättspsykiatrisk undersökning i brottmål införas en bestämmelse av innebörd, att, om beslut om dylik undersökning meddelats sedan målet förekommit till huvudförhandling, erfordras ej vid ny huvudförhandling, att tidigare upptagen bevisning ånyo upptages, såfram ej särskilda skäl därtill äro,

2. att rätten utan rättspsykiatrisk undersökning i målet skall äga förordna om överlämnande till sluten psykiatrisk

vård även av den som — i annat fall än som avses i propositionen — tidigare undergått rättspsykiatrisk undersökning, om det enligt utlåtande av medicinalstyrelsen är uppenbart att fortsatt vård kan beredas honom med stöd av lagen;

II. att vederbörande utskott måtte utarbeta erforderlig lagtext, varvid bör tillses att den föreslagna 3 § i lag om rättspsykiatrisk undersökning ges en tydligare utformning, på sätt i motionen anförts.

Stockholm den 13 april 1966

Erik Alexanderson (fp)

Gudmund Ernulf (fp)

Nr 699

Av herrar Nyman och Sörenson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 62, angående inrättande av ett arbetsmedicinskt institut m. m.

(Lika lydande med motion nr 861 i Andra kammaren)

Stockholm den 13 april 1966

Sven Nyman (fp)

Joel Sörenson (fp)

Nr 700

Av herr Carlsson, Eric, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 64, angående huvudmannaskapet för mentalsjukvården m. m.

(Lika lydande med motion nr 862 i Andra kammaren)

Stockholm den 13 april 1966

Eric Carlsson (cp)   *Harald Pettersson (cp)*   *Ivan Swanström (cp)*

Elvy Olsson (cp)

Ferdinand Nilsson (cp)

i Kungsängen